

บันทึก

เรื่อง อำนาจอนุมัติการก่อกั้นผูกพัน หรืออำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษา  
และอำนาจเก็บรักษาเงินตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย  
เงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐

---

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ที่ ศธ.๐๒๐๔/๒๖๔๖๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทหหรือเรื่องอำนาจอนุมัติการก่อกั้นผูกพัน หรืออำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษา และอำนาจเก็บรักษาเงินตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ รวม ๒ เรื่อง โดยแจ้งมูลเหตุแห่งข้อ ทหหรือว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ออกคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ เรื่อง อำนาจในการอนุมัติการก่อกั้นผูกพัน หรือการอนุมัติจ่ายเงินบำรุง การศึกษา ออกตามความในข้อ ๘ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ วรคส (๒) แห่งพระราชบัญญัติ วิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๑๗ ต่อมาผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดนครราชสีมา รายงานว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทักท้วงว่า อำนาจในการอนุมัติการก่อกั้นผูกพัน ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ดังกล่าวข้างต้น ได้ถูกยกเลิกโดยความในข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ผู้มี อำนาจอนุมัติก่อกั้นผูกพันเงินบำรุงการศึกษาจึงอยู่ในบังคับที่จะต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ทหหรือเรื่องนี้ไปยังปลัด สำนักนายกรัฐมนตรีผู้รักษาการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ.๐๒๐๔/๑๗๑๐๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๒ และ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ตอบข้อทหหรือของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหนังสือ ที่ สร. ๑๐๐๑/๓๙๒๓ ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๒๒ ว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุง การศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ เป็นระเบียบที่กำหนดขึ้นตามกฎหมาย ระเบียบดังกล่าว และคำสั่ง กระทรวงศึกษาธิการที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ ส่วน ในเรื่องเกี่ยวกับการซื้อการจ้าง อยู่ในบังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ แต่กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่าคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/ ๒๕๒๐ ลงวันที่ .. ธันวาคม ๒๕๒๐ ไม่อยู่ในบังคับตามความในข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนัก นายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ เพราะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ออกโดยอาศัยมติคณะรัฐมนตรี จึงไม่น่าจะยกเลิกระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามกฎหมายได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ ศธ.๐๒๐๔/๒๖๔๖๓ ลงวันที่

๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ หรือเรื่องดังกล่าวมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และได้หารือเพิ่มเติมมาอีกปัญหาหนึ่งเกี่ยวกับอำนาจการเก็บรักษาเงินของสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทักท้วงว่าสถานศึกษาดังกล่าวไม่มีอำนาจเก็บรักษาเงินไว้ ณ สถานศึกษาตามหนังสือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ที่ ตง.๐๐๐๑/๙๘๒๗ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ชี้แจงว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ออกคำสั่ง ที่ สป.๕๔๘/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ เรื่อง อำนาจการเก็บรักษาเงินของสถานศึกษา โดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๙ แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ วรรคสี่ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๑๗ และได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังตามหนังสือที่ กค.๐๕๐๒/๓๔๒๗๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ เป็นการอนุญาตให้สถานศึกษาเก็บรักษาเงินสดไว้เพื่อสำรองใช้จ่ายตามวงเงินที่ได้รับอนุญาตสถานศึกษาจึงเก็บเงินสดคงเหลือประจำวันในอำนาจเก็บรักษาไว้ที่ตู้নির্যของสถานศึกษาได้โดยไม่ต้องนำส่งฝากเก็บรักษากับคณะกรรมการเก็บรักษาเงินของอำเภอตามความในข้อ ๕๙ แห่งระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ.๒๕๒๐ เพราะถือว่าเป็นอำนาจที่ได้รับตามระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมาย และการที่กระทรวงการคลังได้อนุญาตให้สถานศึกษาเก็บรักษาเงินสดไว้สำรองจ่ายได้ตามหนังสือ ที่ กค.๐๕๐๒/๓๔๒๗๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ น่าจะถือว่ากระทรวงการคลังได้อนุญาตให้สถานศึกษาเก็บรักษาเงินบำรุงการศึกษาที่อยู่ในอำนาจเก็บรักษาได้เองเป็นกรณีพิเศษตามความในข้อ ๕ แห่งระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่งอำเภอ พ.ศ.๒๕๒๐ ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงขอหารือว่า

๑. อำนาจอนุมัติการก่อหนี้ผูกพัน หรืออำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ จะใช้บังคับได้ต่อไปหรือไม่

๒. สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการจะเก็บรักษาเงินคงเหลือประจำวันที่อยู่ในอำนาจเก็บรักษาตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๘/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ได้หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ สร.๐๖๐๑/๑๕๒๙ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๒๒ ถึงกระทรวงศึกษาธิการว่า ตามข้อ ๔ และข้อ ๕ แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒ ก่อนที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะดำเนินการต่อไปได้ กระทรวงศึกษาธิการจะต้องหารือกับส่วนราชการที่มีหน้าที่รักษาการก่อน หากกระทรวงศึกษาธิการได้ปรึกษาหารือกระทรวงการคลังและเชิญผู้แทนสำนักงบประมาณกับสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมาพิจารณาในคราวเดียวกัน ปัญหาของกระทรวงศึกษาธิการอาจจะได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีหนังสือ ที่ ศธ.๐๒๐๔/๒๙๔๓๕ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๒ หรือปัญหาดังกล่าวไปยังกระทรวงการคลัง และกระทรวงการคลังได้ตอบตามหนังสือที่ กค.๐๕๐๒/

๑๑๘๙ ลงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๓ ว่า เนื่องจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งประกาศใช้หลังระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้กำหนดให้ใช้บังคับแก่เงินที่ส่วนราชการได้รับไว้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ด้วย ดังนั้น อำนาจอนุมัติการก่อหนี้ผูกพันเงินบำรุงการศึกษาต้องเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ส่วนอำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาในกรณีอื่น ยังคงเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ส่วน ปัญหาเรื่องอำนาจเก็บรักษาเงินคงเหลือประจำวันที่กระทรวงศึกษาธิการขอหารื้อด้วยนั้น กระทรวงการคลังมีความเห็นว่า สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการต้องเก็บรักษาเงินคงเหลือ ประจำวันที่อยู่ในอำนาจเก็บรักษาตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๘/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ตามระเบียบการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลังในหน้าที่ของอำเภอและกิ่ง อำเภอ พ.ศ.๒๕๒๐ หรือหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค.๐๕๐๒/๘๖๘๔ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๒ แต่กระทรวงศึกษาธิการยังไม่เห็นพ้องด้วยกับคำวินิจฉัยของกระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีหนังสือ ที่ ศธ.๐๒๐๔/๓๒๒๓ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๓ หารื้อ ปัญหาทั้งสองเรื่องนี้ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอีก โดยได้ให้เหตุผลเช่นเดียวกับที่ได้ อ้างไว้ในหนังสือ ที่ ศธ.๐๒๐๔/๒๖๔๖๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้ประชุมปรึกษา หารื้อของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรี) ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกรมสามัญ ศึกษา) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เข้าร่วม ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการแถลงว่า สำหรับหารื้อของกระทรวงศึกษาธิการ ในข้อที่เกี่ยวกับอำนาจเก็บรักษาเงินตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ นั้น กระทรวงศึกษาธิการไม่ติดใจที่จะขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาต่อไป แต่ใคร่ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในหารื้อที่เกี่ยวกับอำนาจอนุมัติการ ก่อหนี้ผูกพันตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ ว่า อำนาจ อนุมัติการก่อหนี้ผูกพัน หรืออำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ จะใช้บังคับได้ต่อไปหรือไม่เท่านั้น คณะกรรมการ กฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวตามที่ปรากฏในหนังสือ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ.๐๒๐๔/๒๖๔๖๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ และที่ ศธ.๐๒๐๔/ ๓๒๒๓ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๓ ประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการว่า กระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ตามความในมาตรา ๒๔ วรรคสี่ (๒) และวรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.

๒๕๐๒<sup>๑</sup> ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๑๗ และเนื่องจากข้อ ๘ แห่งระเบียบดังกล่าวกำหนดว่า “อำนาจในการอนุมัติการก่อหนี้ผูกพัน หรือการอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด” กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดอำนาจอนุมัติการก่อหนี้ผูกพัน หรืออำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สป.๕๕๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ไว้ดังนี้

“๑. หัวหน้าสถานศึกษา หรือหัวหน้าหน่วยงานครั้งละไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของอำนาจการเก็บรักษาเงิน

- |                                                |            |
|------------------------------------------------|------------|
| ๒. ศึกษาธิการอำเภอ ครั้งละไม่เกิน              | ๕,๐๐๐ บาท  |
| ๓. นายอำเภอ ครั้งละไม่เกิน                     | ๑๕,๐๐๐ บาท |
| ๔. ศึกษาธิการจังหวัด ครั้งละไม่เกิน            | ๕๐,๐๐๐ บาท |
| ๕. ผู้อำนวยการกองหรือหัวหน้ากอง ครั้งละไม่เกิน | ๕๐,๐๐๐ บาท |

๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดหรืออธิบดี ครั้งละไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในคำสั่งนี้ ให้เป็นอำนาจของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ”

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้วางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ขึ้นใหม่ และในข้อ ๔ แห่งระเบียบนี้กำหนดว่า “ระเบียบนี้ใช้บังคับแก่ส่วนราชการ ซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการพัสดุโดยใช้เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี เงินงบประมาณรายจ่าย

---

มาตรา ๒๕ บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรรมสิทธิ์ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ส่วนราชการใดได้รับเงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ดี ให้ส่วนราชการนั้นจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีส่วนราชการได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ส่วนราชการได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นนั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้ นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้ คือ

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน และจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษาหรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่  
การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ

เพิ่มเติมและเงินซึ่งส่วนราชการได้รับไว้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ” นอกจากนั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ ยังกำหนดให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างไว้ด้วย จึงเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินทักท้วงว่าอำนาจอนุมัติการก่อหนี้ผูกพันตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ได้ถูกยกเลิกโดยข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ซึ่งในข้อนี้ กระทรวงศึกษาธิการเห็นว่า แม้เงินบำรุงการศึกษาจะเป็นเงินที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ก็ไม่ตกอยู่ในบังคับตามความในข้อ ๒ วรรคสอง และข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ที่จะต้องให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติในการสั่งซื้อสั่งจ้าง เพราะระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ เป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย อำนาจอนุมัติการก่อหนี้ผูกพัน หรืออำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ จึงเป็นอำนาจที่ได้รับยกเว้นโดยกฎหมาย ไม่ตกอยู่ในบังคับแห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ เพราะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ออกโดยอาศัยมติคณะรัฐมนตรี จึงไม่น่าจะยกเลิกระเบียบที่ออกโดยอาศัยกฎหมายได้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) พิจารณาแล้วเห็นว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ เป็นระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษา ซึ่งเป็นเงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานศึกษา เมื่อเงินที่จะนำไปใช้จ่ายตามระเบียบดังกล่าวนี้ คือเงินที่สถานศึกษาได้รับไว้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องส่งคลังแล้ว ก็ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเงินบำรุงการศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐ ต้องตกอยู่ในบังคับข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ด้วย ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงต้องถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ที่จะต้องให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง เว้นแต่จะได้มีการมอบอำนาจตามข้อ ๗<sup>๒</sup> แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ การที่มาตรา ๒๔ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ.๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๑๗ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ มี

<sup>๒</sup>ข้อ ๗ ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้จะมอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งใดก็ได้ โดยคำนึงถึงตำแหน่งและหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่จะได้รับมอบอำนาจนั้นเป็นสำคัญ หากเกิดการเสียหายขึ้นผู้มอบและผู้รับมอบจะต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

ทุกครั้งที่มีการมอบอำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งสำเนาหลักฐานการมอบอำนาจให้กระทรวงการคลัง หรือคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอ และสำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค แล้วแต่กรณี ทราบด้วย

อำนาจอนุมัติระเบียบว่าด้วยการใช้จ่ายเงินบำรุงการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการนั้น มีความมุ่งหมายที่จะให้กระทรวงศึกษาธิการสามารถวางระเบียบให้สถานศึกษานำเงินบำรุงการศึกษาไปใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการจะได้กำหนดขึ้นเท่านั้น จึงไม่มีผลให้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวนี้มีความสำคัญยิ่งกว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ อันเป็นระเบียบที่ออกโดยอาศัยมติคณะรัฐมนตรีซึ่งมีอำนาจบริหารและกำกับราชการแผ่นดิน เพราะฉะนั้นอำนาจอนุมัติการก่อนนี้ผูกพันหรืออำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ ซึ่งขัดกับอำนาจอนุมัติการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างที่กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ จึงไม่มีผลบังคับ

อาศัยเหตุนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๑) จึงเห็นว่า ความเห็นของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและความเห็นของกระทรวงการคลังที่ว่าอำนาจอนุมัติการก่อนนี้ผูกพันหรืออำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการซื้อการจ้างย่อมตกอยู่ในบังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๒๑ ส่วนอำนาจอนุมัติจ่ายเงินบำรุงการศึกษาในกรณีอื่น ยังคงเป็นไปตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สป.๕๔๙/๒๕๒๐ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๒๐ นั้น ชอบด้วยเหตุผลแล้ว

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๒๓